

Ільницька Л. В.,
кандидат філософських наук,
спеціаліст за програмою
«Освітній процес в умовах воєнного стану в Україні»

КУЛЬТУРНО-ВИХОВНІ ПРОБЛЕМИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я НА ПРИКЛАДІ ВИКОРИСТАННЯ КОЛІРНОЇ СИМВОЛІКИ ПРИ АУТИЗМІ

Агресивність воєнних випробувань ставить запитання для кожного: з яким видом психічних навантажень можливо особисто впоратися безвідносно від статусу цивільного чи військового? Турбулентність зовнішнього тиску не відхиляє релевантних потреб клопоту за інших, з ментальним спогляданням свого внутрішнього стану, умовно кажучи, занепокоєння. На даний момент першого року незламності, вже сформована культура цілеспрямованої психологічної допомоги в ситуаціях війни. У кожного є вибір: не відкладати напругу, а, за рахунок перевірених механізмів, включитися не у розслабленість, а набуття власного ментального звільнення від накопиченого стресу. Запропонована публікація становить продовження до попередньої частини «методичного аналізу комунікативного формування психологічно повноцінного колірною бачення» [1]. Якщо в першій частині мова йшла про зняття внутрішньої тривоги, за рахунок підкресленого значення одухотвореного бачення повсякчасно присутньої любові, з пошуком звернення до позитивної ранкової усвідомленої колірною посмішки теплої гама кольорів, що поступово призводить до розкриття радості в такому уявному повноцінному польоті, з яким уособлюється гармонійна рівновага та налаштування на якісне прожиття усього дня, то у наступній частині обговорення проблематики стосуватиметься мотиваційного аналізу через колір зовнішніх втручань, що завжди провокують, а не вмотивовують чи підтримують, створюючи додаткові складнощі до присутніх сигналів війни. Отже, чи можливо витримати, не тільки несподіванки військового стану, реакції на який вже повноцінно сформовані, але й шкідливі супутні фактори комунікативного типу паразитування на якісному самопочутті іншої людини, на ментальне здоров'я якої зазіхають маніпулятивними звичками, з агресивними випадками використання особистих переживань, зливаючи їх до соціальних мереж. Відтак, що саме, у психологічно-виховному плані, залежить від

самої людини, при таких типових ситуаціях зайвого нав'язування? Колір і на цей проблемний вектор дає відповідь.

Слід наголосити на тому, що заявлений взаємозв'язок кольору з конкретним ментальним дисбалансом діагностованої форми неповноцінності співвідноситься з хронологічно паралельним зацікавленням, представленою цією виховною методикою, а також цілою низкою кольорознавчих досліджень львів'янкою Христіною Валько – художницею та мамою хлопчика з вадами, що потребують інклюзивного типу нагляду. До відома всіх бажаючих полегшити власний емоційний стан колірним самовираженням – оприлюднена методика по формуванню повноцінного бачення, стосується дорослої вікової групи з усвідомленим досвідом саморозпізнання власних емоційних реакцій. Тому, застосування цього типу методично-виховного принципу не перевірялося на дітках з подібними відхиленнями. Судячи з творчих прагнень цілеспрямованої мами, розкрити дитину-аутиста, за допомогою образотворчих практик, виводить на публічний рівень невимовну проблематику, і приховані невербальні дитячі реакції через колір, а не символіку. Вже минулого року виявлене наукове визначення часово-просторового розуміння кольору, крізь прадавню символізацію, стосувалося комунікативних педагогічних налаштувань цільової студентської аудиторії вищої школи. Звісно Х. Валько, викладаючи у мистецькому закладі, взяла цю наукову площину з намаганням втілити стійкі кольори історичної тріади, в яких досить сильно проявляється стресовість прожиття військових обставин. Тобто, з іншого боку, для здорового дитячого опанування існує норматив закріпленого колірною знання, безвідносно до жодної з художніх традицій. Це означає, що глибоко талановите і доросле розуміння кольору потребує такої ж самої, за глибиною інтенсивності творчої експресивної самовіддачі, відповідних до налаштованого кольору – глибоких внутрішніх відчуттів, а також поваги до глядачів, яким пропонується авторське заглиблене бачення колірною налаштування, що, в першу чергу, має бути адекватним, а потім естетично виразним. Чи варто передчасно підіймати перед дитиною високу за експресією художню материнську планку, яку важко проаналізувати, адже наближення Ван Гога йшло за психологічним спалахом у безмежність через травматичний досвід вираження близьких, на представлених Х. Валько виставках дитячих виведень до ремісії? Це відкрито подається, навіть на афішах, через оприлюднені твори, в яких характер нанесених не мазків, а ривків, кардинальних комунікативних колірних протиріч доповнюючих кольорів, наприклад з амбівалентним розривом жовтого та фіолетового, налаштовує вдумливо підходити до особливого стану прихованого

неусвідомленого перенесення внутрішнього кута зору дитини-аутиста, що тяжіє до повноцінності, до якої слід психологічно увіходити.

Отже, глибина кольору, стресостійкість, а також професійна символіка страждаючих маминих ангеліків на аутизм включена в єдиний колірний дороговказ – синьо-блакитний, як на мою думку, з ментальним самовираженням суспільної єдності та мовчазної згоди до ситуації, яку розуміють, але не можуть вплинути і швидко змінити. Колір сильної статі та сильних відчуттів, які потрібно педагогічно вірно зрозуміти і закріпити в послідовній роботі з викривленою ментальністю. Цей небесний колірний заклик свідомо обрано, як центральну символічну квінтесенцію для маркування у соціумі людей-аутистів. Пролонгація синього джерела, на потребу цілісного відзначення, схоплена доступністю загально зрозумілого кольору толерантної мотивації до підтримки беззахисної меншості метеликів у глобалізованій масовій культурі. Окремо слід додати, що метелик, як і відокремлена частинка пазлової конфігурації, доповнюють собою доречний колірний пріоритет налаштування громадськості до потреб людей з діагностованими обмеженнями. Щороку, другого квітня, у світі прийнято перетворювати звичну площину різнокольоровості відомих туристичних об'єктів на синьо-блакитні варіації необхідного наближення до гуманістичної толерантності. Передусім, таке потужне ставлення в дизайн-оформленні, нехай і в тимчасовому інваріанті, формує культурно-виховне відношення до усвідомленого включення несподівано усміхнених та сонячних людей, яких ще називають безкінечно райдужними, адже веселковий символ пазлового метелика та інфініті теж входять до переліку спеціалізованої символіки позначення аутистів. На жаль, такого прикладу суголосного застосування відокремленого кольору від державно затверджених традицій на рідних теренах, важко навести, окрім оливкового захисту військової міцності... Наразі, якщо вже мова заходить про спеціалізовані заходи до встановлених міжнародних дат по відзначенню дня ментального захисту і поширенню інформації про аутизм, то потрібно враховувати, при кураторстві таких експозицій, спеціалізовану символіку для широкого охоплення культурно-виховного призначення потрібного піклування та для розкриття, при яких порушеннях колірної інформація про застосовані терапевтичні дії позначатиме нетипове бачення світу пацієнтами. Зазначена символіка – це попереджувальні знаки-сигнали для непідготовлених середньостатистичних відвідувачів проявляти увагу та розуміння до ментального стану особливих людей. Проте, у виставкових заходах Х. Валько важко знайти хоч мінімальну згадку про специфічну адресність синьої групи кольорів у професійній символізації уособлення аутизму. Також видається дивним постійне

захоплення напружено-символічним. чорно-біло-червоним, схвильованим дотисканням воєнної тематики, початок якої відповідає представленим у квітні минулого року атестаційним матеріалам. Механічне занурення у чітко встановлені колірні межі, які є ментально важкими за контрастністю, що подразнює емоційні випадки, підкреслює проблему синхронного розуміння стресу через колір в сімейному осередку керівництва над райдужними дітками. Для щирого усвідомлення штучно заплутаного колірною контексту, варто зрозуміти обставини, як отримана пані Х. Валько інформація про виставку «мистецтва носіння рожевих окулярів» А. Крайневої «Крихка рівновага», що проходила в Києві (НСХУ) синхронно по-рожевому перейшла до виставки, якщо можна сказати, аутистичного живопису «Квітковий вернісаж» (м. Львів), а, при цьому, потрібний синявий колір символічного розкриття психологічних потреб при аутизмі вийшов в останній день березня в плакатному рішенні цього річного Книжкового арсеналу. Знов-таки, колірне переміщення поза призначеним міжнародним впорядкуванням, виявляє загальне вітчизняне притуплене ставлення до критично важливого представлення аутистичних порушень в символіці, що ніби провисає у випадкових формах заплутаного непорозуміння в оглядинах на встановлені сюжети, без експертного звернення до стабільно існуючої мови кольорів.

За власною методикою повноцінного бачення, при опрацюванні дотичних кризових форм, синій колір слід використовувати у психологічних формах відкидання зайвих зовнішніх подразників, керуючись доповнюючим супроводом помаранчевого кольору. Відтак, наближення синього до помаранчевого – це золота середина колірних взаємозв'язків, що зігриває емоційну спустошеність, підсилює жіночу непевність. Якщо в першому варіанті, помаранчева гама заявляє про себе через тиціановий колір, то в даному разі, психологічно доречно звернути увагу на колір «електрик», де синя дзвінкість має відбити маніпулятивні, нав'язані хиткі стани шкідливого втручання. Занурення у такий магнетичний колір допоможе кардинально по-іншому сконцентруватися і оцінити ситуацію без егоїстичної сваволі, з вдумливим запитом на стійкість від зайвого емоційного розплескування власної енергії на людей, які не спроможні оцінити відданість і душевну роботу. В англійській мові утворена множинна форма від синьо-блакитних значень кольору визначає пригнічення та сартрівську нудоту. Відповідно самостійно синій колір дарує протилежну силу «ментальному баченню» для відсторонення навіюваних заздрісних спустошень, щоб врівноважити спустошеність,

покращити підхід до своєї власної, а не запозиченої мети життя, активізує пильність до обрання доцільного рішення.

Список використаних джерел:

1. Ільницька Л. Виховна відповідальність у розуміння повноцінного значення кольору під час воєнного лихоліття. *Наукові тренди постіндустріального суспільства* : IV міжн. наукова конф., м. Суми. 2023. 182 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-311-1-57>

Калішук С. М.,

*доктор психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології особистості та соціальних практик
Київського університету імені Бориса Грінченка*

Журавель Є. Ю.,

*аспірантка кафедри психології особистості та соціальних практик
Київського університету імені Бориса Грінченка*

ДЕТЕРМІНАНТИ КАРТИНИ СВІТУ ОСОБИСТОСТІ

Однією із ключових проблем психологічної науки є вивчення системи уявлень людини про саму себе, своє місце в світі, взаємовідносин з іншими людьми та навколишнім середовищем. Дослідницький інтерес вчених торкається питань: «Як смислова суб'єктивна модель світу особистості, її картина світу впливає на інтерпретацію та оцінку життєвих подій? Що детермінує свідомий чи несвідомий вибір людиною своїх емоційних та поведінкових реакцій на обставини? Що саме визначає якість життя людини та грає провідну роль у виборі самоздійснення?»

Для опису внутрішньої репрезентації зовнішніх об'єктів дослідниками використовується поняття «картина світу» (О.М. Лозова [8], С.М. Калішук [3], Т.О. Піроженко, С.О. Ладивір, О.О. Вовчик-Блакитна [13], Н.М. Токарева, А.В. Шамне [16], У. Найсер [22]) та образ світу (С.М. Калішук [4], С.Д. Максименко [9], Р. Ф. Пьюселік, А.Дж. МакБи [14], В. Сатир [23]).

Проте, дослідження взаємовпливів об'єктивної реальності та персонального досвіду людини у більшості своїй присвячено вивченню генезу образу світу і картини світу як «інтенційно-активованої